

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Запорізької області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Запорізької області в III кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Запорізької області** у III кварталі 2024 року свідчать, що, незважаючи на війну, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії, респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно налаштовані щодо перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується пришвидшення інфляції. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – 63.2% (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (у попередньому кварталі – 15.8%) (графік 1). У цілому по Україні баланс відповідей – 3.7%;
- **швидше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 78.9% респондентів очікують, що зростання цін не перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 89.5%), у цілому по Україні – 54.5%. Головними чинниками інфляції респонденти називають курс гривні до іноземних валют, воєнні дії та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 94.1% респондентів (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 88.5%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 26.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.3%). У цілому по Україні респонденти очікують погіршення фінансово-економічного стану підприємств: баланс відповідей – «мінус» 0.9% (таблиця);
- **збільшення обсягів реалізації виробленої продукції, у тому числі на зовнішньому ринку, вищими темпами:** баланси відповідей – 31.6% та 50.0% відповідно (у попередньому кварталі 11.8% та 28.6% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 10.5% та 11.2% відповідно;
- **збільшення обсягів інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар:** баланси відповідей – 21.4% та 35.7% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0% та «мінус» 6.3% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 3.2% та 7.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 10.5% (у II кварталі 2024 року – 0.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 10.9%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купуються, та на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 94.7% та 63.2% відповідно (у попередньому кварталі – 88.9% та 63.2% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали, енергоносії, а також вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 78.9% (у попередньому кварталі – 73.7%). Респонденти також очікують уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 42.1% (у II кварталі 2024 – 52.6%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

Респонденти послабили оцінки щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (їх частка становить 42.1%), надають перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом послабилися, проте залишаються жорсткими (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави (графік 10).

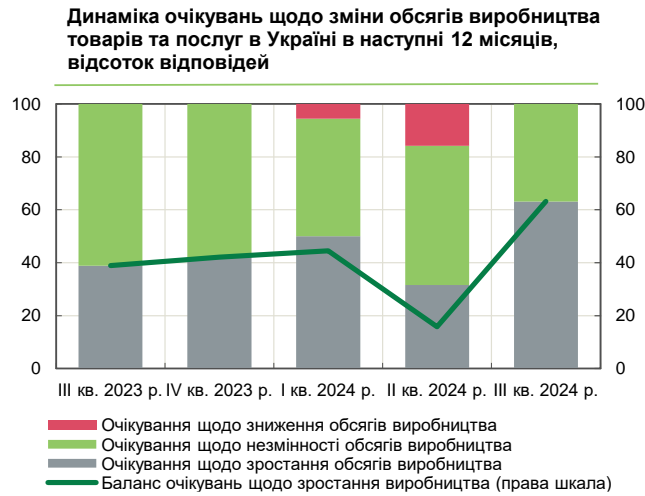
89.5% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 97.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан поганий:** баланс відповідей – «мінус» 36.8% (одні з найнижчих оцінок серед регіонів) (як у попередньому опитуванні). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 6.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у II кварталі 2024 року – «мінус» 27.3%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів –** 10.5% (у попередньому кварталі – 11.1%).

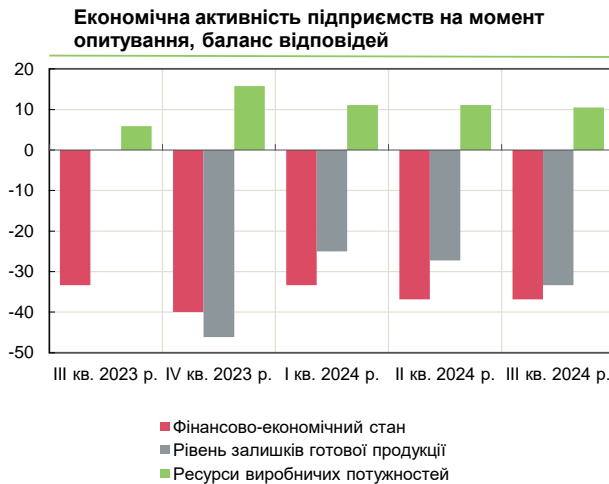
Графік 1

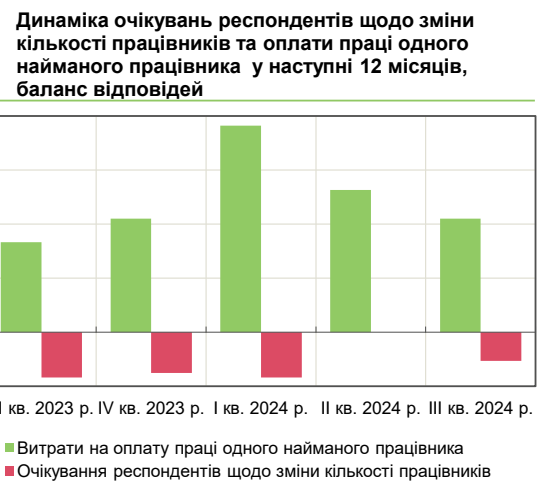
Графік 2

Графік 3

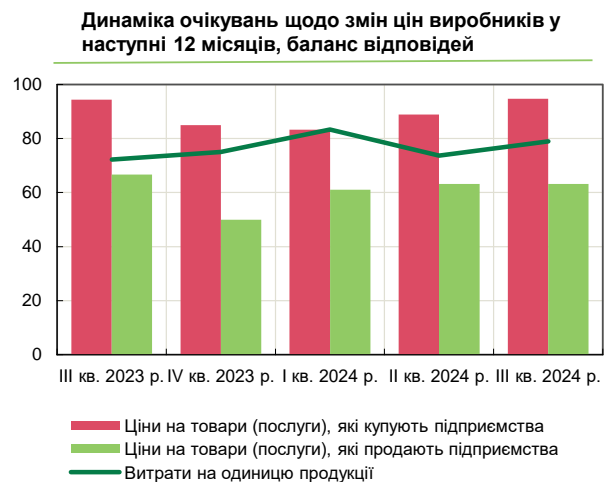
Графік 4

Графік 5

Графік 6

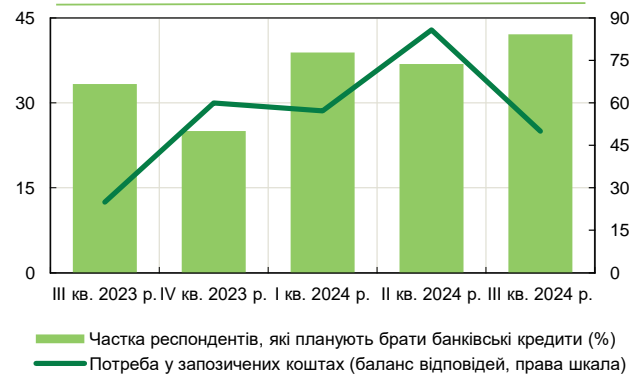
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

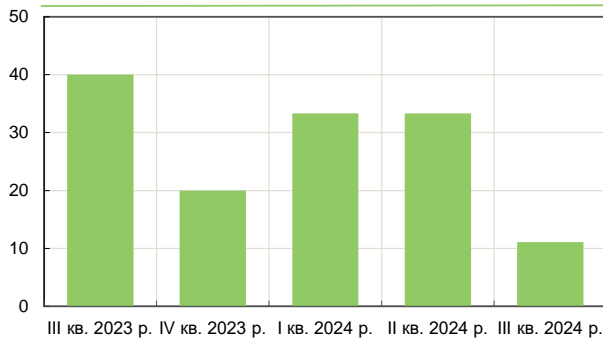
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

